ቅጽ 2

ዴሞክራሲያ

ታኅሣሥ 1 ቀን 1968 ዓ.ም

የኢትዮጵያ ሕዝባዊ አብዮታዊ ፓርቲ ልሳን

'ልዩ ጥናታዊ እትም'

ፋሺስትነት በሲዳሞ

የ''ምርጥ መኰንኖች መንግሥት ፋሺስትነትንና ዘረኛዊ ፀረ–ሰብዓዊነት፣ በምሳሌዎች እያስደገፍን ዘወትር እየገለጽን ነው:: ፀረ–ፊውዳልና ፀረ–ኢምፔሪያሊስት ነኝ እያለ የሚያስወራው ጠስት ፀረ–ሕዝብነቱ ግን የማያከራክር ጠቀ መሆኑን ሥራዎቹ እየመሰከሩ ናቸው::

የዛሬው እትማችን ከወትሮው ለየት ያለ ነው:: የምናቀርበው ዓራሳችንን ትንተናና ዘገባ ሳይሆን ከሲዳሞ የደረሱንን ሁለት ጥናቶች ነው:: ሁለተኛው ሪፖርት ላቀራረብ አመቺ ባለመሆኑ ዋና ዋና ነጥቦቹን ብቻ ለቀመን አቅርበናል:: ዋናውን ጥናት ግን /የመጀመሪያውን/ ከሥርዓተ–ነጥብ ማስተካከል ሌላ አልነካካነውም::

አንባቢያን ፀረ–ፊውዳል ማነው? የመደብ ትግሉን የሚያጨናግፈውስ የትኛው ክፍል ነው? አብዮቱን በመቀልበስ ላይ የሚገኘው ማንኛው ወገን ነው? የሚሉትን ጥያቄዎች ሪፖርቱን ሲያነቡ በአእምሯቸው እንዲያመላልሱ በቅድሚያ እንጠይቃለን:: መልቦቹን ለማግኘት ሪፖርቱ እነሆ!

የፋሺስታዊው 29ኛ ባለቃ ተገንጠይ ሻምበል ጦር ግፍ ዝርዝር ጥናት

ይህ ስሙ የተጠቀሰው ጦር በሲዳሞ ክፍለ ሀገር ከ1967 ዓ/ም ኅዳር ወር ጀምሮ ከካምፑ ወጥቶ ሕዝብ በማሰርና በመግደል እስከአሁን ድረስ ቆይቷል::

1ኛ/ <u>በመጀመሪያ በኅዳር ወር 1967 ዓ/ም</u> ጭቁን የሀገረማርያም ገበሬዎች በመደብ ጠላቶቻቸው ላይ ጠንካራ ክንዳቸውን በማስተባበር ባነሱበት ወቅት ብዙ የመሬት ከበርቴዎች የነበሩ አድሀሪያን ከገጠር ሸሽተው ወደ ከተማ ገቡ:: በዚህን ጊዜ ከፍተኛ የሆነ የከብት መንጋ፣ ቤቶች፣ ሰፋፊ እርሻዎች /ዘመናዊ ያልሆኑ/ በሰፊው ሕዝብ ዱላ ተማርከዋል::"ቤቱን አጣሁኝ፣ ከብቶቼ ዘረፉ የተለገባ'' እያሉ የሐሰት ለቅሶዎቻውን የሚያነቡት አድሀሪያን አይዟችሁ! የጠፋው ንብረት ይተካል ብሉ በመጀመሪያ ወደሂገረማርያም ሕዝቡ ላይ የዘመቱው የጦር ጋዱ አርእስቱ ላይ የሚገኘው ነው:: ይህ ጦር ሀገረማርያም ሲደርስ መጀመሪያ አፈሳ ፈጽሟል:: ብዙ ጭሰኛ የነበሩትን ገበሬዎች በእስር ቤት ውስጥ አጉሯቸው ነበር:: ለሕዝቡ ያሳይ የነበረው መልክ ''ከጊዜያዊው ወታደራዊ አገዛዝ ትእዛዝና ዓላማ ውጭ የሚፈጽመውን ሰው ቀጣት ለመስጠት ነው የመጣነው'' የሚል ነበር:: ሕዝቡ ከዛ ጊዜ ጀምሮ ነው ''ለካ የመደብ ትግል እንደ ወንጀል ተቆጥሯል'' ብሉ በወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ላይ ጥርጣሬ ያሳደረው:: የ29ኛ ሻለቃ ጦር ከሀገረማርያም ገበሬዎች ብዛት ያላቸው የቀንድ ከብቶች በመንጠቅ ግማሹን ለባለንብረቶቹ የቀረውን ደግሞ ለመንግሥት ገቢ አድርጓል::

2ኛ/ <u>ሁለተኛ የጠረ ቃጠሎ፣</u> ጠረ በደራሳ አውራጃ በይርጋጨፌ ወረዳ ውስጥ የምትገኝ ትንሽ የገጠር ከተማ ናት:: ቀኑ ኅዳር 14 ቀን '67 ዓ/ም ነበር፣ አንዱ ስሙ ያልታወቀ ነፍጠኛ ከሰዓት በኋላ ጥይት ተኮሰ:: በዛን ጊዜ በዛ አካባቢ የነበረ የመሬት ከበርቴዎችና ድሀ ገበሬዎች መካከል ከፍተኛ ቅራኔ ስለነበር በተተኰሰው ጥይት የተገደለው ደሀ ገበሬ ስለነበር የጭሰኛውን ክፍል አስቆጣው:: በዚህ ቀን ማታ ጠረ ውስጥ ጥይት ተኩስ እየተፋፋመ ሄደ:: ተኩሱ እስከ ፍሥጠገነት ወረዳ ተቀጣጠለ:: በነበረው ከፍተኛ ቅራኔ ላይ በተጨማሪ ነፍጠኞች ሕዝቡን ለማስፈራራት የጀመሩት ተኩስ ብቻ ሳይሆን የቤት ቃጠሎም ነበር:: ይህ በጠረ ከተማ የተጀመረው ግጭት እንደተሰማ የ29ኛው 2ኛ ሻምበል ጦር ከነበረበት ከሀገረማርያም ወረዳ ወደ ጠረ ዝምቶ ረብሻው የተጀመረበት ቀን ማታ ገብቷል:: እንደገባም በመጀመሪያ የወሰደው እርምጃ ከባድ መሣሪያ በመጥመድ ወደ ሕዝቡ መተኰስ ነበር:: እንደ እብድ ውሻ በጨለማ ውስጥ እየተራወጡ የደሀውን ገበሬ ቤት የሚያቃጥሉት አድሀሪያን ማን ነክቷቸው:: አውቶማቲክና ኤፍ ኤን የተባለ መሣሪያ ታጥቀው ጠረን እየዞሩ ሲያቃጥሉ የጦር ሠራዊቱ ጦር ተባባሪያቸው ነበር::

እንዲያውም ቤቶችን የሚያቃጥሉትን ሰዎች ''እንያዝ'' በሚል መመሪያ 20 ደሀ ገበሬዎች በተኩስ ለውጥ ተገድለዋል:: 15/3/67 ከሰዓት በኋላ ጦሩ ሰላም የምትፈልጉ ሁሉ ከገጠር ወደ ከተማ ግቡ የሚል ለፈፋውን ጀመረ፤ ሆኖም ሌሊት ቤት እያቃጠሉ ሰሞቀ ያመሹት ነፍጠኞች በስተቀር ቤቱና ንብረቱ የጠፋበት ገበሬ ከተማዋን ለቆ ጫካ ገብቷል:: ጦሩ የሕዝቡን አለመተማመንና ሕዝቡ ባለፈው ምሽት ''ሕዝብ አደናለሁ'' እያለ ቤት በማቃጠሉ ተግባር ላይ ከነፍጠኞች ጋር ሲተባበር መቆየቱን ስለነቃ የሻምበሉ ጦር ቀደም አከረፈ:: በዚህ ቀን ጦሩ በአድሀሪያንና በሕዝቡ መካከል እርቅ እንዲደረግ ጥሪ አደረገ:: በዚህ ጥሪ ላይ ሻለቃ ደበፀ ትኩ /የደራሳ አውራጃ አስተዳዳሪ/ እንዲገኙ ተደረገ:: እርቅን አንቀበልም፤ ቤታችን ተቃጥሏል፤ ነፍጠኞቹ በጫረት ጠበ ፀታደሩ እኛን ገድሏል በማለት ሕዝቡ ጩኸቱን አሰማ:: የአውራጃ አስተዳዳሪውም ሕዝቡን ፈርቶ በዚያ አካባቢ የሚገኙትን ነፍጠኞች ታስረው እንዲቀፁ ተደረገ:: በ16/3/67 ሕዝቡ አርሮውን ከፈኛ ቀጥሎ የክፍለሀገሩን አስተዳዳሪ ጠራ፤ አስተዳዳሪው ትንሽ ገለፃ አድርጉ ተመለሰ:: በዚህ ሁለት ቀናት 300 የሚሆኑ የደሀ ገበሬዎች ቤቶች ተቃጥለዋል:: ብዛት ያላቸው ደሀ ገበሬዎች ደም በከንቱ ፈሰሰ:: ሕዝቡን አደናለሁ ብሎ የመጣውም ሻምበል ጦር ሕዝቡንና ቤቱን [illegible]::

3ኛ/ <u>ሌላው የዚሁ ጦር ግፍ፤ ኪኒደ፤</u> ቄሀቸ ቀበሌ በደራሳ አውራጃ በይርጋጨፌ ወረዳ የምትገኝ ሌላዋ ከተማ ናት:: በታኅሣሥ ወር '67ዓ/ም አንዱ የሙሬት ከበርቴ የራሱን ጭሰኛ በጥይት ገደለ:: የገጠሩ ሕዝብ ገዳዩን ለመያዝ ከፍተኛ እንቅስቃሴ ሲያደርግ በዚያ ያሉ የነፍጠኛ ቤቶች ፈረሱ:: የወረዳው ፖሊስ ሁኔታውን ለማበረድ ሳይችል ቀረ ወዲያውኑ ቤቶች በእሳት ይጋዩ ጀመር በመጨረሻም ደሀውን ጭሰኛ የገደለው ሰው በሰፊው ሕዝብ እጅ ተያዘ:: ሆኖም ጭቁን ገበሬዎች ድል ለመቱ ሲሉ በየጊዜው የሚጠራው የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር እንደገና ከሀገረማርያም ተጠርቶ መጥቶ ኪኒደ እንዲሰፍር ተደረገ:: ጦሩ እንደደረሰ ብዛት ያላቸውን ገበሬዎች በሰንጃ በመውጋትና በሰደፍ በመደብደብ ኃይሉን አሳይቶ ሰፈረ:: ሁኔታው ትንሽ በረድ ካለ በኋላ የሻምበሉ ጦር ከክፍለሀገሩ አስተዳዳሪ በተሰጠው ትእዛዝ መሠረት የፈረሱትንና የተቃጠሉትን የአድሀሪያን ቤት ሕዝቡ እንጨት ከየጋሮው እያመጣ እንዲሠራቸውና እንዲጠግናቸው ማስገደድ ጀመረ:: በተጨማሪም በአውራጃው ውስጥ የሚገኙት የመንግሥት ሠራተኞች የገንዘብ መዋጮ እንዲያደርጉ ከክፍለሀገሩ አስተዳዳሪ /ሻለቃ ተፈራ/ በኩል ሰርኩላር ተላለፈ:: ከአንዱ ወር በፊት በጠሩ 300 የሚሆኑ የደሀ ገበሬዎች ቤት ሲቃጠል ዝም ተብሎ ታልፍ ኪኒደ ላይ ግን ይነፍጠኞች ቤት ሲቃጠል መንግሥቱ ተሰምቶት ነበር:: በሰፍራው የሰነበተውም ጦር ሕዝቡን በማስፈራራት ቤቶችን ለማሠራት አስጀምሮ ወደሌላ ስፍራ ጥሪ ተደርጎለት ሄዷል::

4ኛ/ <u>በደቡብ ክፍለሀገር የንጉሠነገሥቱ ጥቁር አንበሳ፤</u> የአድሀሪያን ጦር በተንሰራራበት ጊዜ የሻምበሉ ጦር ያሳየው ቸልተኝነትና ጥፋት:: ከሰኔ 5 ቀን '67 ጀምሮ በሰፊው ሕዝብ ላይ የሸፈቱት ባለእርስቶች የወንበዴ ቡድን በቀኝ/አ የለ ገ/ጊዮርጊስና በሻምበል ተፈራ ቹርነት መሪነት መሆኑ ይታወቃል:: ይህ ከፍተኛ የአድሀሪያን ጦር በመጀመሪያ ቡሌ ከሚባለው ከደራሳ አውራጃ ተነስቶ በሁለት ቡድን በመከፋፈል ከፊትና ከኋላ በመሆን ብዙ ደሀ ገበሬዎችን በመግደልና ቤታቸውን በማቃጠል ጉዞውን ቀጥሎ ረዲ ከሚባል የደራሳ አውራጃ ውስጥ ከሚገኝ ከተማ ደረሰ:: እዚህ ስፍራ ላይ እረፍት አድርጉ ከዲላ ከተማ አድሀሪያን የሚጠባበቁትን ስንቅና ትጥቅ በመቀበል ከቆየ በኋላ ጨለባ ከሚባል ቦታ ደረሱ ይህ ስፍራ የኢንተርናሽናል መንገዱ የሚተላለፍበት ነበር:: እዚህ ቦታ ላይ የትራንስፖርት መኪና አያስቆሙ የዘማቾና የጦር ሠራዊት ልብስ ለብሰው የጥቂት ሰዎች መሣሪያና ገንዘብ ከወሰዱ በኋላ ለመኪናው ሹፌር ''እኔ አየለ ነኝ በዚህ ማለፌን ለሻለቃ ተፈራ ንገረው'' ብለው ጉዞአቸውን ቀጠሉ:: የወንበዴዎቹን እመጽ ለማቆም የደራሳ ገበሬዎች ሽፍቶቹን መግቢያ መውጫ ስለከለከሉዋቸው ኤጀርሳ ከሚባል ቀበሌ አደሩ፤ እዚህ ቦታ የደረሱት 7/10/67 ነው:: ከሕዝቡ ጋር የነበረው የፖሊስ ጓድ ሌላ እርዳታ ለመጠየቅ ወደ ዲላ ጉዞ አደረገ ሕዝቡ ግን የመደብ ጠላቶቹን አለቡን ይዞ ከአፍ ኤን ጋር ገጥሞ ሁለት ሽፍቶች ገደለ:: ከሕዝቡ ወገን ግን ጥቂት ሰዎች ቆሰሉ:: ወንበዴዎቹ ቀጣ ከሚባል ቀበሌ በ8/10/67 ደረሱ:: እዚህ ቦታ ሕዝቡ ጥይቱ አልቀበት ስለነበረና ሽፍቶቹንም ለመደምሰስ አመቺ ቦታ ስለነበር ሕዝቡ ከክፍለሀገሩ ም/አስተዳዳሪ ከአቶ አበራ ወልቶት የጥይት እርዳታ ጠይቆ እርዳታው ከሁለት ቀን በኋላ ነው የሚደርሰው ስለተባለ ሕዝቡ ተበሳጭቶ ወንበዴዎቹን ባለው ጥይትና ጦር ማሳደድ ጀመረ:: ወንበዴዎቹ ሱጋሌ አካባቢ ሲደርሱ ሕዝቡ ምግብና ሌላ እርዳታ እንዳያገኙ በማድረግ ቀጣቸው:: ይህ አካባቢ ከዲላ በግምት 100 ኪሎ ሜትር ወደሰሜን ነው:: በዚያ አካባቢ ባላምበራስ ቃሉ የሚባል የጉጂ ጎሳ ባላባት ጋር ሽፍቶቹ ከተገናኙ በኋላ በጊቺቱ በኩል በእግዚአብሔር ድልድይ አድርገው በነጭ ሳር በኩል ወደ ገሙ ጎፋ ለመግባት ፈልገው ሕዝቡ መንገዱ ዘግቶባቸዋል:: በ10/10/67 አንዱ የሻ

ምበል በሻ ጦር ከአዋሳ መጣ:: በሕዝቡ መሪነት ሽፍቶቹ ወደአሉበት አካባቢ ደረሰ ሆኖም የፖሊሱ ጓዱ የያዘው ቺኪስ ስለነበር አውቶማቲክ ከያዙት ሽፍቶች ጋር መቋቋም አልቻለም:: እንግዲህ ተጨማሪ ጦር ያሥፈልጋል ተብሎ ያው ''የታወቀው'' ሻምበል ጦር መጣ:: የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር በ11/10/67 ማታ እንደመጣ ሽፍቶቹ አሉ ወደሚባሉበት ሰፍራ ሌሊቱን መድረስ ሲኖርበት በማግስቱ በ12/10/67 ምሳ በልቶ ተዝናንቶ በቀኑ 7 ሰዓት ጉዞውን ጀመረ:: ይህ ጦር በተነሳው ጊዜ በደርስ ኖሮ ሌሊት የጠረን መቀረት አውቀው ያመለጡትን ወንበዴዎች ጊዜ ባላሰጣቸውም ነበር:: ወንበዴዎቹን አውነተኛ ጠላቶ አድርጉ ያያቸው ሰፊ ሕዝብ ሽፍቶቹን እያባረረ ከዲላ ከተማ 11 ኪሎ ሜትር አርቀት ላይ ሰፈረ:: የጦር ሠራዊቱ አባሎች የሽፍቶቹን ማምለጥ እንደሰሙ እንደገና በቸልተኝነት ከሰፍራው ሳይደርሱ ቀርተው ብዙ ሕዝብ ተገድሏል:: አቶ ገረመው የሚባለው ሽፍታ ዲላ ከተማ በፈረስ እየጋለበ ከገባ በኋላ መሣሪያውን አስቀምጦ ሰላማዊ ሰው ለመምሰል ሲሞክር ሕዝቡ ተከታትሎ ይዞታል:: ሽፍቶቹ ከሰፈሩበት ከዲላ አካባቢ [illegible]ቀ ወደ ዲላ በመግባት ጥይት ለመግዛት መኩራ ሲያደርጉ ሁለት ሽፍቶች ከ$900 ብር ጋር በጠቋሚ ተይዘዋል:: ይህ ሁሉ ሲደረግ የሻምበሉ ጦር ገለልተኛ በመሆን ወደ ካምፑ ተ[illegible]::

በ13/10/67 ወንበዴዎቹ ከሕዝቡ ጋር ባደረጉት ግጭት አራት ሽፍቶች ተገድለዋል:: ምሽት ላይ የአዱሀሪያኑ ጦር ዓይን የነበረው ሻምበል ተፈራ ፑርነት ተገደለ:: ይህ ወንበዴ የተገደለው አንዱ አባቱን ገዲሉ ሲያልፍ ቢዬ ደሀ ገበሬ ለዱ ጥይት ነው:: በዲላ አካባቢ ሽፍቶቹ ለቀቀው ሲወጡ ሰሞከረ በተመሳሳይ ጊዜ በዲላ ከተማ የሚገኙ የአዱሀሪያኑ ደጋፊዎች አረምታ በመተኩስ የሽፍቶቹን አቀጣጫ ሕዝቡን ለማወናበድ ሞክረዋል:: ሽፍቶቹም አምልጠው ሀምጀም አውራጃ ኡራጋ ወረዳ ገቡ:: ኡራጋ እንደደረሱ የኡራጋ ገበሬዎች ማህበር፣ ከደራሳም የቡሌ ወረዳ የገበሬዎች ጓዱ አንዱ ላይ በመሆን ሽፍቶቹ ላይ ዘመቻ ተደርጓል:: በዚህን ጊዜ የክፍለሀገሩ ዋና አስተዳዳሪ ለ29ኛ ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር እንደገና ጥሪ አደረጉ:: ጦሩ 14/10/67 ኡራጋ ዋና ከተማ እንደደረሰ ከክፍለሀገሩ አስተዳዳሪ ጋር የሃሳብ ግጭት አደረገ:: በመጨረሻም ወንበዴዎቹ እየተቃረቡ ስለመጡ ሕዝቡ አመቺ የሆነ ቦታ ከያዘ በኋላ የተኩስ ልውውጥ ተደረገ:: የጦር ሠራዊት አባሎች ሕዝቡን ከፊት በማስቀደም ብዙ ሕዝብ አስጨርሰዋል::

ሕዝቡ ግን ተሳንትና ሲበዘበዙት የነበሩት ባለአርስቶች ዛሬ ደግሞ ያገን ኑሮ ሊያቀዩበት እንደሸረቱ ስለተረዳ ለተግሎ ወደኋላ ሳይል ሽፍቶቹን በራሱ ከንዱ አንበርክኳቸዋል:: 15/10/67 የወንበዴዎቹን ዋና መሪ ቛኛ/አየለ ገ/ጊዮርጊስን ገደሉ:: ከዚህ ቀን በኋላ ብዙዎቹ ሽፍቶች ተማርከዋል:: የአየለ ገ/ጊዮርጊስም አሬሳ በለም ውስጥ በግልጽ ለሕዝብ እንዲታይ ተደርጓል:: አሬሳውን ሕዝቡ በሰልፍ እየሆነ እንዲያይ ተደርጓል:: እዚህ ላይ የሰውየውን አሬሳ የሱ መሆኑን ያወቀው ከሁለት ዓመት በፊት የወንበዴው አገልጋይ የሆነ ሰው ነበር:: እንግዲህ ከዚህ በላይ የሽፍቶቹን እንቅስቃሴ ስንጠቅስ በተጨማሪም የዚህ ጥናት ዋና ምክንያት የሆነውን የ29ኛ ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር ፋሺስትነት እያሳወቅን መሆናችን እንዲታወቅ::

5ኛ/ <u>ከሰኔ 10 ቀን '67ዓ/ም ጀምሮ</u> በወላሞ ሰዶ ውስጥ በነበረው የአዱሀሪያንን መሣሪያ አለባ እንቅስቃሴ ጠቀሳሳ ሁኔታ የታወቀ ነው:: ሆኖም በዚህ አውራጃ ውስጥ ያ ሁሉ ነገር ከተከናወነ በኋላ በከለነል ዘለቀ መሪነት የ29ኛ ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር ጥሪ ተደርጎለት ብዙ የገበሬ ማህበራት አባሎችን፣ መሪዎችንና ቀይ ቃፊሮችን /የገበሬ ዘቦች/ በማሰር ሲያሰቃይ ቆይቷል:: የመሬት ከበርቴዎች መሣሪያ መነጠቅ ያበሰጠው ጦር ወደ 347 ገበሬዎች አስሮ እንደነበር ይነገራል:: በአንዳንድ ቀበሌም በሙዝመት በተራው ሰፊውን ሕዝብ መሣሪያ አለባ አድርጓል:: በአውራጃው ውስጥ የሚገኙት የገበሬ ማህበራት ቀርተው በአስተዳደሩ ከፖሊስና ከሌሎች የከበርቴ ዘርያዎች የተወጣጣ የአስተዳደር ኮሚቴ በራሱ ሥልጣን ቀርጦ አስቀምጧል:: በተጨማሪም አንዱ የአውራጃው ወወክማ ጸ/ሬት ኃላፊ፣ ሰደስት የመሬት ይዞታ ሠራተኞች ከነአውራጃው ኃላፊያቸው፣ የአውራጃውን አስተዳዳሪ፣ አስሬል፣ አባሬል፣ አስገድሏል::

6ኛ/ <u>ከመስከረም 23 ቀን '68ዓ/ም ጀምሮ</u> በሀገረማርያም ወረዳ በዱጋሚ የተሰመደውን የግፍ ሳንሻውን ደሀ ገበሬዎችና የከተማ ነዋሪዎች ላይ መዘል:: ይህ ጦር ወደ ተባለው ሰፍራ የሄደበት ዋና ምክንያት ከሀገረማርያምና ከአማሮ ወረዳዎች መካከል በምትገኘው በቡርጂ ወረዳ ውስጥ የተፈፀመውን የከበርቴ ዘርፍያ የበቀል እርምጃ ለመውሰድ ነበር:: ጦሩ ሀገረማርያም በገባ በማግስቱ በከተማ ውስጥ ፀረ—ፋሺስት የሆነ ወረቀት ተበተነ:: ወዲያውኑ የ29ኛው ሻለቃ 2ኛ ሻምበል ጦር ለሁለት ተከፍሎ አንደኛው ቡድን የዚህን ወረቀት በታኝ ክፍል ማሰደድ ጀመረ:: በከተማው ውስጥ የሚገኙትን ወጣት

የመንግሥት ሠራተኞችና ስምንት መምህራን አሰረ:: በተጨማሪም የወረዳውን የመሬት ይዞታ ሠራተኛ፣ ዘማቾችን ከአንዳንድ የአስተዳደር ሠራተኞች በስተቀር በከተማ ውስጥ ማንበብና መጻፍ የሚችለውን አብዛኛውን ክፍል ይዞ አስሯል:: እስር ቤቱ ለክሊኒክ የተሰራ የሲሚንቶ ወለል ያለው ሲሆን የታሰሩት ሰዎች በሙሉ በሁለት ክፍል ታጭቀው ምሽቱን በሙሉ ሲገረፉ ሲደበደቡ እያመሹ ካለኬሻ ሲሚንቶው ላይ ያድሩ ነበር:: ሲነጋ ደግሞ ጉድጓድ በማስቆፈር አንገት በማስፈለጥ እየተደበደቡ ይውላሉ:: በተለይ መምህራኑና የመሬት ይዞታው ሠራተኛ ከፍተኛ ስቃይ ደርሶባቸዋል:: ወረቀቱን እናንተ ናችሁ የበተናችሁት አውጡ እየተባሉ አንድ ሳምንት በሙሉ ሲያሰቃያቸው ቆይተዋል:: በከተማ ውስጥ በመዘዋወር የፈለጉት ቤት በመግባት በአሰቃቂ ሁኔታ ነፍሰጡሮችን፣ ሽማግሌያችን በመደብደብ ሲያሰቃዩ ቆይተዋል:: የፈለጉትን ሰው መጠጥ እንዲጋብዛቸው ጠይቀውት እምቢ ካለ እስር ቤት ይከቱት ነበር:: የፈለጉበት ቡና ቤት ገብተው የፈለጉትን ጠግበው ካለሂሳብ ይወጣሉ:: ይህ ብቻ አይደለም፣ ቀኑን ሙሉ ሲጠጡና ሲፈነጥዙ ውለው ማታ ማታ መጫወቻቸው የታሰሩት ሰዎች ነበሩ:: ከአንድ ሳምንት በኋላ የወረቀቱን በታኝ ክፍል ለማግኘት አለመቻላቸውን ሲያውቁ ጥቂት ሰዎች ለቀቁ፣ ቀስ በቀስ ከሰባት መምህራን በስተቀር የቀሩትን ግማሹን በዋስ ግማሹን በማስጠንቀቂያ ለቀቁ:: በዛን ሰሞን በሀገረማርያም በኩል የሚያልፍ ማንኛውም ሰው ፈቃድ ከሌለው ይታሰር ነበር:: የመኪናውም ፍተሻ ጥብቅ ነበር:: ሀገረማርያም በቆዩበት ጊዜ ጦሩ ከፖሊስ በስተቀር በየትኛውም ዜጋ ተቀባይነት አላገኘም::

ሁለተኛው ቡድን በአንድ መቶ አለቃ እየተመራ ቡርጂ ሄዶ ነበር:: ይሄኛው ቡድን ቡርጂ እንደደረሰ እዛ ካሉት ጥቂት ዘማቾች ጋር የሃሳብ ግጭት አድርጎ ነበር:: ይኸውም ለተዘረፉት ከብቶች ተጠያቂዎቹ ጥቂት ሰዎች እንጂ ጠቅላላው የጉጂ ጎሳ አይደለም የሚል ነበር:: ሆኖም ደም ካላዩ የማይውሉት ወታደሮች የቡርጂ ደንበኛ የሆኑትን ጉጂዎች በከባድ መሣሪያ በመጠቀም ይደበድቡ ጀመር:: ወደ 2000 ከብት ነጥቀው የሄዱትን ዘራፊዎች አውጡ እያሉ በማስጨነቅ በኢምፔሪያሊስቶች መሣሪያ ደሀውን ዘላን የጉጂ ጎሳ መረሸን ጀመረ:: አልፎ ተርፎ አቤቱታውን ያቀረቡትን የቡርጂ ነዋሪዎች ''በጣም ጥቂት ሰዎች ናቸው ከብቶቻችንን ይዘው የጠፉት ስለዚህ በማህበር ተገናኝተን አብረን የምንኖረውን ሰላማዊ የጉጂ ክፍል አይመታ'' እያሉ ሲጮሁ ማንም አልሰማቸውም:: በዚህ ዓይነት ፋሺስታዊ አሰሳ በዛ ያሉ የቀንድ ከብቶች ያውም ያልተዘረፉትን ከዘላኑ ክፍል ጦሩ ዘርፎ አምጥቶ ይኸው ያዝኳቸው በማለት ሲደነፋ ቆይቷል::

7ኛ/ <u>ከጥቅምት 5 ቀን '68ዓ/ም ጀምሮ፣</u> ቡርጂና ሀገረማርያም ተከፋፍሎ የግፍ ድርጊቱን ሲፈጽም ከቆየ በኋላ ሀገረማርያም ላይ ተገናኝቶ ጥቅምት 7 ቀን ከሀገረማርያም ለቆ ወጣ:: ጉዞውን ማድረግ የፈለገው ወደ አማሮ ወረዳ ነበር:: አማሮ ከዚህ በፊት ከፍተኛ የመደብ ትግል ትንቅንቅ የተደረገበት በደራሳ አውራጃ የምትገኝ ወረዳ ናት:: ጦሩ ወደ አማሮ ለምን መጣ? ይህች ወረዳ ለቡርጂና ለሀገረማርያም ወረዳ በደቡብ ምስራቅ በኩል ተዋስናለች:: በሶስቱ ወረዳዎች ዳር ላይ ሁለት ትላልቅ ወንዞች ያልፋሉ እነሱም ገላናና ደሉ ተብለው ይጠራሉ:: እንግዲህ በሁለቱ ወንዞች አካባቢ እስከ ገሙ ጎፋ ክ/ሀገር ድረስ ቆላ ቆላውን የጉጂ መኖሪያ ስፍራ ነው:: በዚህ ምክንያት ከቡርጂ የተነጠቁት ከብቶች በነዚህ አካባቢዎች የሚኖሩት ጉጂዎች ተቀባብለው አሳልፈዋል የሚል ድፍን አንድ አቅጣጫ የያዘ ሃሳብ ይዞ ጦሩ አማሮ ጥቅምት 8 ቀን ገብቷል:: እዚህ ላይ ጦሩ ለዚህ መጣሁ አለ እንጂ ሌላም ምክንያት አለው:: 29ኛው ጦር አማሮ ከመግባቱ በፊት ጨለቅለቅቱ አድሮ ከዚህ በፊት በአማሮ ጭቁን ገበሬዎች ትግል ተባረው በከተማ የተቀመጡትን የመሬት ከበርቴዎች ስለአማሮ ያውቃሉ ብሎ በጠቋሚነት ይዟቸው ወደ አማሮ ጉዞ አድርጓል:: አማሮ ዋና ከተማ ኬሌ እንደገባ በማግስቱ በታወቁት አድሀሪያን ጠቋሚነት መጣሁበት ያለውን ''ዓላማ ስቶ'' ከከይራ ጎሳ ላይ በገበያ ስፍራ ላይ ግድያውን ጀመረ:: ጦሩ ጉጂን ለመውጋት ከመጣ ለምን የከይራን ሰዎች ገደለ? ይህን ሊያደርግ የቻለው ከዚህ በፊት የወረዳው ሕዝብ በሰኔ ወር ውስጥ መሣሪያ አልባ እንቅስቃሴ አድርጎ ከአድሀሪያን የተወሰደውን መሣሪያ መንግሥት በወሰደበት ጊዜ የበቀል እርምጃ ለመውሰድ በተባሉት ሰዎች ቤት ብቻ ''ዘርፊያ'' አድርጎ ስለነበር አሁን ደግሞ ጦሩን በመጠቀም የመጡት ሰዎች ቤታቸው የተዘረፈና በተጨማሪም ሕዝቡ ይታሰረልን ብሎ ለመንግሥት ካስረከበ በኋላ ከእስራት ተለቀው የመጡ ሰዎች ስለሆኑ በቂም በቀል ተነሳስተው የፈለጉትን ቤትና ስፍራ በመጠቀም በመጀመሪያ የከይራን ገበሬዎች አስገድለዋል:: ጦሩ በገባ በማግስቱ በሁለት ቡድን ተከፍሎ አንደኛው ገላና ወንዝ አካባቢ /ጉጂዎች የሚገኙበት/ ስፍራ ሄዷል:: ሁለተኛው እዛው ከይራ ጎሳ መካከል የሚገኘው የገበያ ስፍራ ተጉዞ ከላይ የተጠቀሰውን ሲፈጽም ሁለተኛው ግን የሄደበት ምክንያት ገላና ወንዝ አጠገብ ያሉ ጉጂዎች ከቡርጂ የተዘረፉትን ከብቶች ተቀብለዋል በሚል መመሪያ ነበር:: ከገላና አካባቢ በዱንገት ደርሰው ጥቂት ጉጂዎችን የፊጥኝ አስረው ይዘው

መጡ:: በተጨማሪም እነዚህን ከከበት ጥበቃ ላይ የነበሩትን ሰዎች በ9/2/68 ምሽት ሲገርፋና ሲያ
ሰቃዩ፣ አሰድረው በማግስቱ ከከይራው ክፍል የገበሬ ማህበራትን ሊቀመንበሮች፣ ቀይ ቃሬሮችን፣ በዘኑ
ያችን መሣሪያ አስታጥቀው በ10/2/68 በሌ ወደሚባል የጉጂ መኖሪያ ሰፍራ በታወቀት ጠቋሚያቻቸው
አማካኝነት ጉዞ አደረጉ:: በዚህ ጉዞ ላይ በ9/2/68 በገፍ የተያዙት ጉጂያች ታስረው በመኪና ተጭ
ነው ወንዶምና እህቶቻቸው ወደሚደበደቡበት በታ አበረው ሄዱ:: ከሰፍራው እንደደረሱ ወታደሮቹ የጉጂ
ያችን መኖሪያ ቤቶች በማቃጠል በከባድ መሣሪያ በመጠቀም ብዙ ሰውና የቀንድ ከብቶች ገደሉ:: ቀኑ
ሲመሽ ሲል ደብደባውን አቁመው የጉዞ መልስ ሊያደርጉ ሲሉ ጭነዋቸው ያመጧቸውን ጉጂያች የፊጥኙ እስ
ረው ከመኪና አውርደው ረሽነዋቸዋል::

እንግዲህ የጠሩ ግፍ ገና ነው:: አሁንም ቢሆን በዚህ ወረዳ ውስጥ ከአድሀሪያን ጋር በመሆን
የከይራውን ጉሳ በጉጂው ላይ አብሮ እያዘመተ ሁለቱን ጎሳያች በማጋጨት ላይ ከመሆኑም ሌላ ሌላ ተጨ
ማሪ ጦር በመጠየቅ የጉጂን ጉሳ "ለመጨረስ" በገሙ ጉፋ በኩል ነጭ ሳር በሚባል አካባቢ በኩንያ ዱን
በር አድርጉ እስከ አማሮ ዱንበር በሰገን በኩል አንዱ ጦር፣ በተጨማሪም በፍሥጠገነት ወረዳ በኩል
በደባሰሬ ከተማ አንዱ ጦር፣ በመጨረሻ በሀገረማርያምና በአማሮ ወረዳ ዱንበር ላይ አንዱ ጦር በማስ
ፈር በየአቅጣጫው ሰፊው ሕዝብ በመጠቃት ላይ ነው ያለው:: የጠሩ ይህን ያህል ግትርነት እንዱ
"የጉጂን ሕዝብ ባለፈው መንግሥት አመፅኛ ስለሆነና በተጨማሪም የበለት ቀረጣ ተግባር ስለሚፈጽም
ይህንን ባህል እንዲተውና ቀጥ ሰጥ ብሎ እንዲገዛ ነው" የሚል ምክንያት ነው::

እዚህ ላይ አንዱ ሊታለፍ የማይቻል ነገር አለ:: በቅርቡ የጠር ሠራዊቱ በጉጂ ጉሳ ላይ በሚደረ
ገው የግዱያ ዘመቻ የፍሥጠገነት ወረዳ ገበሬያች እንዲተባበሩ ጥያቄ ቀርቦ ሕዝቡ እኛና /የደራሳ ጉሳ/
የጉጂ ጉሳ ከጥንት ጀምሮ አብረን የኖርን የተዋለድን በመደብ አመለካከት አብረን ተበዝብዘን አብረን
የነቃኝ/አየለን ጦር የደመሰስን ስለሆንን ልንለያይ አንችለም የሚል መልስ ሰጥቷል:: እንዲያውም
በቅርቡ በአንዱ ከተማ ውስጥ በሚውል ገበያ ላይ ምንም ጥራጥሬም ሆነ ሌሎች ነገሮች በገበያ ቀን እን
ዳይቀርብ ብለሉ በቀኑ በዋለው ገበያ ምንም ሳይቀርብ ቀርቷል:: ይህ ሊሆን የቻለው የደራሳ ገበሬያች
በጉጂ ጉሳ ላይ የሚፈፀመውን ግፍ ለመቃወም የወሰዱት እርምጃ ነው:: መንግሥቱም ይህን ተረድቶ ሰሞ
ኑን በደራሳውም ሕዝብ ላይ እርምጃ ለወሰዱ ይፈልጋል::

ከላይ የቀረበው ጥናት ከደረሰን በኋላ ከሌላ አቅጣጫያች የጉጂያችን ፍዷት የሚመለከቱ መረጃያች
አገኘተናል::

በጥቅምት ወር /689/ም/ በአሬሮ አውራጃ /ሲዳሞ/ በምህረት የገቡ ነፍጠኞች 5 የገበሬ ማህ
በራት መሪያችን ገድለዋል:: ከገዳዩቹ ጋር አባሪ የነበረው የአውራጃው አስተዳዳሪ ሻለቃ ታከለ ወልዴ
ነው:: የዚህ ሻለቃ አነት የነበረው ዓለሙ ዱባለ የተሰኘ የመሬት ከበርቱ በሚያዝያ 679/ም የአበሳ
ቀበሌ ማህበር አባል የነበረውን ሰው ገድሉ ሲሸሽ በሕዝብ ተገድሉ ነበር:: "የአጎቴን ደም አበቀ
ላለሁ" ብሎ ባደባባይ የተናገረው አስተዳዳሪ መስከረም 689/ም ስብሰባ ላይ የነበሩ የገበሬ ማህ
በር አባላትን አስይዞ በመኪና ካስጫነ በኋላ አፍስ በመውሰዱ ሰስቱን የማህበር መሪያች በራሱ ሽጉጥ
ከገደለ በኋላ የተቀሩትን ለመሬት ከበርቴያች "ደም ተበቀሉ" ብሎ በመስጠት ያስገደለ ነው::
በ12/2/68 በፍንጭ ውሃ ም/ወረዳ በፖሊስ አዛዥና በወረዳው አስተዳዳሪ 8 ሽማግሌያች ሲገደሉ
በቀለንበ የተረሸኑና የጠፉ የማህበራት መሪያችና አባላት ቁጥር 16 ነው:: ሳራጂ ኢላ በዳሰ በሚባለው
ቀበሌ ተመሳሳይ ፍጇት ከተፈጸመ በኋላ 84 ከብቶች <u>በመንግሥት ተዘርፈዋል</u>::

ለዚህ ፋሺስታዊ እመጽ መነሻ የሆነውን ምክንያት በጥናቱ ውስጥ የተመለከትን ሲሆን የጉጂ ሕዝብ
ከብቶቹን የዘረፉትን 48 ጥፋተኞች ከመካከሉ አውጥቶ ለመንግሥት አስረክቦ ነበር:: የመንግሥቱ ፍላ
ጎት ጥፋተኛን መቅጣት ሳይሆን መላ ጎሳውን ማጥፋት በመሆኑ ከሕዝቡ እጅ 33 ጠመንጃያችን ከወሰደ
በኋላ 179 ሰዎችን ለፍርዱ ሽንጎ በተሰራ ሕንፃ ውስጥ ረሽኗል:: ደም የጠማው ሻለቃ በዚህ አላበ
ቃም የተረሸኑት ሰዎች ቤተሰቦች እጅ እንዲሰጡ ከተደረጉ በኋላ በሻለቃው ትእዛዝ በ8 የቀደሞ የመሬት
ከበርቴያች ትእዛዝ ፈፃሚነት በሙሉ ተፈጅተው በእሳት ተቃጥለዋል:: ከሕዝቡ የተዘረፈትም 7000 የቀ
ንዱ ከብቶችና ፍየሎች ከፊሉ ከላይ ለተጠቀሰው ተገንጣይ ጦር ሲላኩ የተቀሩትን አስተዳዳሪውና አድሀ
ሪያኑ ተከፋፍለዋቸዋል::

ሌላኛው የሕዝብ መፍጃ ዘዴ "ኑ ከወታደሮች ጋር ዘምታችሁ በአጥፊ ቀበሌ ላይ እርምጃ ውሰዱ"
ብሎ ሕዝቡ የመንግሥትን ትእዛዝ ተቀብሎ ሲወጣ በጎን አድሀሪያንን "መንገዱ ላይ ጠብቃችሁ ፍጇቸው"
ብሎ ማስጨረስ ነው:: ይህ ከተፈጸመ በኋላ የገበሬያችን ቤቶችና የእህል ጎተራያች እንዲያቃጥሉ

መንግሥቱ በሰጠው ፈቃድ መሠረት አቃጥለዋል::
የዚህ ፀረ—ሕዝብ አረመኔ ሻለቃ ተባባሪዎች አነማን ናቸው? እንደ ባላምባራስ ቡቱ ደጌ እንደጌታ
ቸው ወልዴና ጌታቸው በቀለ ያሉ የቀድሞ የመሬት ከበርቴዎች፣ የአድሀሪያን ጦር መሪ ሆኖ የተገደለው
ሻለቃ ተፈራ ቸርነት ልጁ ገርማ ተፈራ ናቸው:: ይበልጥ የሚያስገርመው ሸፍተው በምህረት ያስገቡት
አጥናፉ አበበ፣ መኩንን ፈለቀና መሰል ጠሳቶች የአውራጃ አስተዳዳሪው የአመጽ ቡድን አባላት መሆና
ቸው ነው!
መካከለኛው መንግሥት ይህን ስያውቀምን? ጥቅምት 16፣ ኅዳር 8፣ ኅዳር 12 እና ኅዳር 18
ቀን ለተለያዩ የመንግሥቱ ሚኒስትሮች የተጻፈት ደብዳቤዎች ይመስክሩ!
በሥልጣን ላይ የሚገኘው የ"ምርጦች" ፋሺስታዊ መንግሥት "ለሰፊው ሕዝብ የቆምኩ፣ ጭቁን
አፈር ገፊዎችን ከፊውዳሊዝም ለማላቀቅ፣ኢትዮጵያ ወይንም ሞት ወዘተ." እያለ የሚቀላምዳቸውን ውሸ
ከታዎችን ደርዓባ ልበስ ብለን በገቢር የሚፈጸመውን ስንመለከት የምናገኘው ይህን መሰል ውርደት
ነው:: እንቢንስ አብዮቱን በቀጥተኛው መንገዱ ሊመራ፣ እስካሁን እንደሚወራለት "አቀጣጫውን አሳሳቶ
ተብሉ እንቢን የሚወቀሰበትን ደረጃ ተሻልፏል:: ጊዜያዊ ወታደራዊ መንግሥት የአብዮቱን ቀልበስ ለመ
ደመሩ ፍንጭ እየተገኘ ነው:: በዚሁ ከቀጠለ ባጭር ጊዜ ውስጥ ከነአስፋው ወሰን ከነመንገሻና ከሌሎቹ
ተፋቶች ጋር መዋሃዱ የማይቀር ነው:: ቢቀጥልም አንገረምም:: በፋሺስቶችና በአድሀሪያን መካከል የም
ና የው ቀራኔ በሥልጣን ላይ ብቻ የተመሠረተ መሆኑን ገልጸናል፣ በገቢር ግን በመሰሰሉ ማን ሊደነቅ!
ትግላችን ፀረ—ፊውዳል ፀረ—ኢምፔሪያሊስትና ፀረ—ፋሺስት ነው:: ፋሺዝም፣ ብዝበዛን ማጥፋት ሳይ
ሆን የጥንት ብዝበዛን ባዲስ ብዝባዞች መተካት ስለሆነ ጨቋኞች ሲጠፉ አብሮ መጥፋት የሚኖርበት ሥር
ዓት ነው:: እነ ሻለቃ ታከለ ከመሰል ፋሺስት ወንድሞቻቸው ጋር ከሰፊው ሕዝብ ጋር የሚተሳሰቡበት
ጊዜ እየተቃረበ ነው::

ፋሺስቶች፣ ኢምፔሪያሊስቶችና ፊውዳሊስቶች ይውደሙ!

ለጊዜው በፋሺስቶች የታፈነው ሰፊው ሕዝብ ያቸንፋል!!